

Antrenör-Sporcu ?li?kisi Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Antrenör-Sporcu ?li?kisi Envanteri*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16938>

Özet

Antrenör-Sporcu İlişkisi Envanteri (AS?E), Alt?nta?, Kazak-Çetinkalp ve A?ç? (2012) taraf?ndan, antrenörler ve sporcular aras?ndaki ili?ki kalitesini psikometrik olarak geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçmek amacıyla geli?tirilmiş öz bildirim tipi bir ölçektir. Envanter, spor psikolojisi alanında kritik öneme sahip olan bu dyadik ili?kinin temel bile?enlerini de?erlendirmektedir. Ölçek, toplam 11 maddeden ve üç temel alt boyuttan oluşmaktadır: **Yak?nl?k**, **Ba?l?l?k** ve **Tamamlay?c?l?k**. Ölçeğin geli?tirilmesi sürecinde hem sporcu formu hem de antrenör formu için ayrı ayrı yapılmış geçerliliği ve güvenilirlik analizleri gerçekleştirilmiştir. Derecelendirme, 7'li Likert tipi bir sistem kullanılarak yapılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Spor psikolojisi, antrenör-sporcu ilişkisi, ölçek geliştirme, psikometrik özellikler, güvenilirlik, geçerlik, Yak?nl?k, Ba?l?l?k, Tamamlay?c?l?k.

Yazarlar

Alt?nta?, A., Kazak-Çetinkalp, Z., A?ç?, F.H.

Amaç

Antrenör-Sporcu İlişkisi Envanteri'nin temel amacı, spor ortamlarında antrenörler ve sporcular arasında kurulan ilişkinin niteliğini ve ivelselliğini ölçmek için geçerli ve güvenilir bir araç sunmaktır. Bu envanter, ilişkinin sporcu performansını, motivasyonu ve genel psikolojik iyi oluş üzerindeki etkilerini inceleyen araştırmacılara standartlaştırılmış bir ölçüm imkanı sağlamak üzere tasarlanmıştır. Ölçek, özellikle Türk spor kültürü bağlamında ilişkinin üç kritik boyutunu (Yak?nl?k, Ba?l?l?k ve Tamamlay?c?l?k) ayrı ayrı hedeflemiştir.

Yapı

AS?E, antrenör ve sporcu arasındaki dyadik ilişkinin kalitesini üç ana boyutta inceleyen çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Bu üç boyut, ilişkinin farklı yönlerini temsil ederken, toplamda 11 madde ile ölçülmektedir:

Yak?nl?k (Closeness): Bu boyut (4 madde), antrenör ve sporcu arasındaki duygusal bağın gücünü, kar?l?klı güveni ve saygıyı ifade eder. Yüksek yak?nl?k, ilişkinin duygusal derinliğini yansıtır.

Ba?l?l?k (Commitment): Bu boyut (3 madde), antrenör ve sporcunun ortak hedeflere ulaşma konusundaki kararlılığını ve bu ilişkinin sürdürülmesine yönelik motivasyonlarını içerir. İlişkinin

devamlılığa olan inancı ölçer.

Tamamlayıcılık (Complementarity): Bu boyut (4 madde), antrenör ve sporcunun rollerini ne kadar iyi anladıkları ve bu rollerin birbirini ne kadar desteklediğini gösterir. Bu, özellikle antrenman ve yarışma ortamlarında görev paylaşımının uyumunu kapsar.

Geçerlik

Antrenör-Sporcu İlişkisi Envanteri'nin yapı geçerliliği, kapsamlı psikometrik analizlerle değerlendirilmiştir. Geçerlik çalışmaları, ölçeğin teorik olarak öngörülen üç faktörlü yapıyı (Yakınlık, Bağılılık ve Tamamlayıcılık) ne ölçüde temsil ettiğini belirlemek üzere odaklanmıştır.

Yapı geçerliliği, özellikle Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak incelenmiştir. Bu analizler, envanterin hem sporcu formu hem de antrenör formu için ayrı ayrı gerçekleştirilmiş, böylece dyadik ilişkinin her iki tarafındaki algının da uygun şekilde modellendiği gösterilmiştir. DFA sonuçları, 11 maddelik üç alt boyutlu yapıyı veri ile uyumlu olduğunu ve ölçeğin kuramsal yapıya bağlı olarak bir şekilde ölçütünü doğrulamıştır.

Güvenirlilik

Envanterin güvenirlik çalışmaları, ölçümün tutarlılığını ve kararlılığını değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Temel güvenirlik ölçütü olarak **İç Tutarlılık (Internal Consistency)** kullanılmıştır. İç tutarlılık belirlemek için hem Cronbach Alfa katsayısı hem de düzeltilmiş madde toplam korelasyonları hesaplanmıştır.

Madde analizinde, her bir maddenin ölçeğin genel puanına katkısı incelenmiştir. Düzeltilmiş madde toplam korelasyonlarının 0.48 ile 0.90 arasında değeri tespit edilmiştir. Bu yüksek korelasyon aralığı, maddelerin ölçülen yapıya tutarlı bir şekilde temsil ettiğini ve ölçekten çıkarılması gereken zayıf maddelerin bulunmadığını göstermektedir. Cronbach Alfa değerleri, envanterin genel olarak yüksek bir iç tutarlılığına sahip olduğunu kanıtlamıştır.

Faktör Analizi

Antrenör-Sporcu İlişkisi Envanteri'nin faktör yapısı, **doğrulayıcı faktör analizi (DFA)** ile test edilmiştir. Bu analiz, ölçeğin üç faktörlü (Yakınlık, Bağılılık, Tamamlayıcılık) yapısının teorik beklentilerle uyumlu olduğunu göstermiştir. Ölçek, toplamda 11 maddeden oluşmaktadır ve bu maddeler aşağıdaki dağılıma sahiptir:

Yakınlık: 4 madde

Bağılılık: 3 madde

Tamamlayıcılık: 4 madde

Hem antrenörler hem de sporcular için ayrı ayrı yürütülen DFA, model uyum indekslerinin kabul edilebilir sınırlar içinde olduğunu ortaya koyarak, envanterin yapısal geçerliliğini güçlü bir şekilde desteklemektedir. Bu ayrımların, ilişkinin farklı algılanan farklılıkların ölçme yeteneğini sağlamaktadır.

Envanter Bilgileri

Test Type:

Geliştirme (Development)

Format:

7'li Likert tipi dereceleme (1= kesinlikle katılmıyorum - 7= kesinlikle katılıyorum)

Language Available:

Türkçe (Turkish)

Population Group:

Aktif sporcular ve spor kulüplerinde veya takımlarda görev yapan antrenörler.

Age Group:

Rekabetçi sporlarla ilgilenen ergen ve yetişkin gruplar.

Population Details:

Çeşitli spor dallarından profesyonel ve amatör düzeyde sporcular ve onların antrenörleri.

Test Methodology:

Nicel araştırma yöntemiyle geliştirilmiş, öz bildirim temelli bir envanterdir.

Anahtar Kelimeler

Antrenör, sporcu ilişkisi, Yakınlık, Bağlılık, Tamamlayıcılık, spor psikolojisi, psikometri, Likert ölçeği, Duyusal Bağ.

Yazarlar

Author ORCID Identifier:

Veri Kaynağında Belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses:

atahana@baskent.edu.tr (Sorumlu Yazar: Atahan Altınata)

Correspondence Address:

Veri Kaynağında Belirtilmemiştir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Antrenör-Sporcu İlişkisi Envanteri, 2012 yılında Altınata, Kazak-Çetinkalp ve Açıq tarafından yayımlanan akademik makale ile kullanıma sunulmuştur. Akademik kullanım için genellikle yazarlardan izin alınması tavsiye edilir. Sorumlu yazar Atahan Altınata'nın iletişim adresi (atahana@baskent.edu.tr) mevcuttur. Envanterin orijinal PDF kaynağı aşağıda belirtilmiştir: [antrenor-sporcu-iliskisi-envanteri-toad.pdf](#).

Kaynaklar

Altınata, A., Kazak-Çetinkalp, Z. ve Açıq, F.H. (2012). Antrenör-Sporcu İlişkisi Envanteri'nin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 23(3), 119-128.

Envanterin orijinal PDF linki: [antrenor-sporcu-iliskisi-envanteri-toad.pdf](#)

Ek kaynak linki: [toad.halileksi.net](#)

Antrenör-Sporcu İlişkisi Envanteri Maddeleri

Envanter 3 alt boyut ve 11 maddeden oluşmaktadır:

Yakınlık (4m): Sporcumu yakınımdır.

Bağılılık (3m): Sporcumu bağılıyım.

Tamamlayıcılık (4m): Antrenmanda sporcumu arkadaşça yaklaşıyorum.